

КАНАДА

Ukrainian National Federation of Canada
Українське Національне Об'єднання Канади
La Fédération Nationale Ukrainienne du Canada

ЗВІТ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ОБ'ЄДНАННЯ КАНАДИ

м. Львів, Україна, 19-22 серпня 2013 р.

Цей звіт охоплює п'ятирічний період праці Українського Національного Об'єднання Канади від останнього Світового Конгресу Українців, що відбувся в Києві від 20-22 серпня 2008 р.

Вступ

Українське Національне Об'єднання Канади було засновано в місті Едмонтон, провінція Альберта, 1932 р. групою українських іммігрантів на чолі з ветеранами з часів визвольних змагань УНР і ЗУНР, разом з українськими уродженцями Канади. Організація була створена з наміром об'єднати українців канадців, незалежно від християнського віросповідання, навколо мети збереження української мови і культури в Канаді, сприяючи високій громадянськості і підтримуючи прагнення незалежної Української держави.

Вклад УНО та його членів протягом останніх вісім десятиліть є відмінним. Серед важливих внесків УНО в громадське життя в минулому належать новаторські ініціативи по створенню і розвитку українського танцю та хороших колективів в Канаді через свої філії, а потім шляхом заснування Осередку Української Освіти і Культури у Вінніпезі; боротьба з поширенням тоталітарного комунізму в Канаді у період до Другої світової війни; участь його членів у канадських військових зусиллях під час Другої світової війни; молодіжне провідництво та культурно-освітні курси в післявоєнний час; і просування бачення Канади як багатокультурної країни в 1960-х роках, як втілено в довічних заходах провідного члена УНО, сенатора Павла Юзика (1913-1986).

До складу УНО входять братні організації (БО) Українська Стрілецька Громада – УСГ (зас. 1928 р.), Організація Українок Канади – ОУК (зас. 1930 р.), і Молодь Українського Національного Об'єднання Канади - МУНО (зас. 1934 р.), кожна з яких має свою власну мережу відділень. Кредо (основні принципи) організації: Віра в Християнство, Віра в Канаду, Віра в Гідність Людини, Віра в Культурні Традиції, Віра в Демократію, Віра в Свободу Всіх Народів, і Віра в Свободу України. До членства УНО входять українці канадці всіх хвиль української еміграції до Канади та їх нащадки останніх п'ятьох поколінь аж до найновіших іммігрантів.

Відділення УНО і БО знаходяться в 15 осередках у шістьох провінціях Канади, а саме у Ванкувері, Верноні, Едмонтоні, Реджайні, Саскатуні, Вінніпезі, Тандер Бей, Судбурах, Віндзорі, Гамільтоні, Сент Кетеринс, Торонто, Ошаві, Оттаві-Гатіно і Монреалі.

Офіційний орган УНО – двомовний українсько-англійський тижневик “Новий Шлях”, який був заснований Українською Стрілецькою Громадою (тепер БО УНО) у 1930 році і видання якого фінансово підтримує УНО. Трибуном БО Організації Українок Канади є журнал «Жіночий Світ», який уже видається понад 60 років зусиллями і за кошти його членкинь-передплатниць.

80-Ліття УНО

У 2012 р. УНО відзначило своє 80-ліття серією імпрез по філіях, а також на 37-му Крайовому З'їзді УНО, який відбувся в Едмонтоні від 9 до 11-го листопада 2012 р. Святкування почалися ще 17 липня 2012 р. ввечері Відкритих дверей, влаштованим Філією УНО Торонто, на якому відслонено спеціально замовлений художній твір, і продовжувалися на імпрезі Філії УНО Едмонтон в суботу, 21 липня 2012 р, при численній участі.

У своєму ювілейному році, УНО зазнало великої втрати з відходом у вічність 10 березня 2012 р. свого колишнього довголітнього президента, організатора Світового Конгресу Українців, останнього Президента Української Народної Республіки в Екзилі, і Голови Проводу Українських Націоналістів, сл. пам. Миколи Плав'юка. Домовина покійного була виставлена для офіційного

прощання в домі Філії УНО Торонто Місто, де відбулася Панахида 14 березня 2012 р., перед похороном 15 березня.

З'їзди УНО

З часу останнього СКУ, УНО Канади відбуло два звичайні та один надзвичайний з'їзд. Крім цього, відбуто річні регіональні або крайові конференції про організаційне навчання і біжучі організаційні справи.

21-24 жовтня 2010 р. відбувся 36-ий Крайовий З'їзд УНО і БО в Монреалі, в провінції Квебек. З'їзд був актуальним, доречним і уможливив участь усіх поколінь, одиниць і сімей, україномовних, англомовних, і франкомовних. З'їзд завершився величавим концертом, який включав різні мистецькі сили, як напр. танцювальний колектив ім. Марунчака з Монреалю, хор Боян при Відділі ОУК Торонто, танцювальний ансамбль "Юна Чайка" при Філії УНО Гамільтон, та інші художні групи Монреалю. Щоб довести до кінця недоконану працю цього з'їзду, відбувся надзвичайний з'їзд УНО і БО в Торонто 7 травня 2011 р.

Цими з'їздами затверджено основні принципи організації відносно плекання її християнської спадщини, збереження української ідентичності в Канаді в рамках сумлінного канадського громадянства та захисту культурної і демократичної свободи української нації в самостійній, соборній українській державі. Крім цього, схвалено політику про управління організаційного майна та підготовлено базу для усучаснення співпраці членів УНО зі своїми жіночими то мододіжними крилами на наступному з'їзді. Організація почала опрацьовувати низку нових політик, які краще відповідали б сучасному веденні неприбуткової організації.

9-11 листопада 2012 року відбувся Ювілейний 37-ий Крайовий З'їзд УНО і Братніх Організацій в Едмонтоні, в місті заснування організації в 1932 році. У додатку до обговорення актуальних справ, були круглі столи за участю д-ра Андрія Нагачевського, директора Центру Фольклору ім. Кулів при Університеті Альберти (Тема: "Ідеї про українську культуру - Канада у порівнянні до Бразилії") і д-ра Романа Петришина, директора Українського центру засобів і розвитку при Університеті Грент МакЮен (Тема: "Сучасні відносини з Україною").

Ювілейний З'їзд вибрав нову крайову дирекцію. На місце адв. Тараса Підзамецького, який виконав статуту норму двох послідовних каденцій, на З'їзді УНО в Едмонтоні обрано нового Президента УНО Канади, адв. Ігоря Бардина, довголітнього члена УНО, активного громадського діяча, який багато років очолює та веде Українську Канадську Парламентську Програму, через яку пройшли сотні студентів з України, як стажери в Парламенті Канади.

На 37-му З'їзді прийнято широкий спектр резолюцій, у тому числі про: вітання Її Величності Королеву Канади Єлизавету II з нагоди діамантового ювілею сходження її на престол; відзначення 80-ліття Голодомору; привіт СКУ з нагоди його 45-ліття та участь в 10-му Світовому Конгресі Українців; відзначення 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка; засудження антиукраїнських недемократичних дій президента і уряду України; міжнародний рік кооперативів та підсилення українського канадського кооперативного руху, одним з перших засновників якого було УНО; зміцнення співробітництва Організації з закладами вищої освіти в Канаді та іншими навчальними установами для вдосконалення культурно-освітніх програм УНО; відзначення 70-ліття героїчної смерті визначного поета і українського націоналіста (заступника голови ОУН, полк. Андрія Мельника), Олега Ольжича Кандиби з рук німецьких нацистів 9 червня 1944 року; і про поширення знання української мови серед членства і ширшої громади.

Інститут Молодих Провідників ім. Павла Юзика

Розуміючи, що майбутність суспільства залежить від нашої здібності просвічувати, вишколювати і уповноважувати сьгоднішнє покоління молоді стати провідниками і поінформованими речниками на завтра, УНО Канади, у співпраці з Молоддю Українського Національного Об'єднання Канади (МУНО) та Українським центром засобів і розвитку при Університеті ім. Грента МакЮена в Едмонтоні, започаткувало в 2009 р. Інститут Молодих Провідників ім. Павла Юзика. Ціль ІМП – розвиток нового покоління молодих провідників для українсько-канадської спільноти та ширшого суспільства в 21 столітті.

Одноіменник Інституту, покійний Сенатор Павло Юзик (1913-1986), основоположник Голова МУНО Канади, був визначним українським канадським лідером, науковцем, захисником людських прав, і парламентаристом, який придумав і просував ідею Канади, як багатокультурної держави, чию політику вперше прийнято на федеральному рівні в 1971 році.

Спрямований на молодих людей середнього шкільного віку та юних дорослих, Інститут має за мету поширити добровільну українську громадську діяльність та участь у канадському громадському

житті, пропонуючи умови для розвитку і скріплення різного вміння, а також можливості для здобуття ширшого досвіду сьогоднішніми підростаючими провідниками.

Протягом трьох років до офіційного заснування ІМП 7 листопада 2009 р., введено пробні програми, а пізніше вони повторювалися по потребі, в тому числі:

а) *Освітня Експедиція в Калиновий Край* (2008, 2009, 2010 і 2011 рр.) Учасники експедиції познайомилися з історією масового піонерського поселення українців у канадських степах, з його побутом і архітектурою, з проблемою збереження культурної спадщини, відвідали англо-українські двомовні школи Альберти, факультет українського фольклору при Альбертському Університеті та дізналися про вклад українців в культурно-освітнє й політичне життя провінції.

б) *Освітня Експедиція: Українці Нова Скошії в Міжкультурній Перспективі* (2009 і 2010 рр.). У цій п'ятиденній експедиції взяла участь група 14 студентів середніх шкіл та коледжів/університетів з метою дослідити українське поселення в атлантичній провінції Канади, Новій Скошії, у порівняльному контексті з поселеннями інших народів.

в) *Парламентська Освітня Програма в Оттаві* (жовтень 2012 р. і вересень 2013 р.) У цій програмі учасники розглядають питання, як дії уряду впливають на українців канадців та як українська громада Канади допомогла побудувати канадську націю та багатокультурне суспільство Канади.

Запроектовано на 2014 рік ввести нові компоненти у вміст освітніх програм Інституту Молодих Провідників ім. Павла Юзика, таких як Історія Українського Народного Танцю в Канаді, Українські Громади Західної Європи та інші.

Рідне Шкільництво і Молодь

24-26 квітня 2009 р. відбуло в Едмонтоні на Альбертському Університеті крайову Вчительську Конференцію УНО у співпраці з Українським Методичним Центром Канадського Інституту Українських Студій, за участю вчителів провінцій Альберта, Саскачеван і Онтаріо. У результаті конференції створено садочок і рідну школу при Філії УНО в Реджайні та розпочато багаторічну програму підготовки україномовного цілоденного дошкільця при Філії УНО в Саскатуні, у співпраці з Провінційною Радою Конґресу Українців Канади в Саскачевані.

Від часу 36-го З'їзду затверджено Комітет Рідного шкільництва Дирекції УНО Канади, який продовжує ранішу працю організації в ділянці рідного шкільництва. Мета комітету є відновлення освіти з української мови й культури в рідних школах УНО, відновлення чи започаткування та ведення рідних шкіл і садочків, а також робота над розширенням їх мережі, де учні могли б отримувати кредити і де можна забезпечувати вчителів та освітян навчальними та методичними матеріалами для успішного провадження навчального процесу. Заходи комітету організуються для того, щоб підвищити рівень навчання в українських недержавних рідних школах і включають професійні майстерні та веб-семінари, у співпраці з МЦУМ-ом Альберта.

У сприянні цьому, голова і члени Комітету рідного шкільництва представляли УНО на конференції «Львів для української мови в світі», організовану Міжнародним інститутом освіти, культури та зв'язків з діаспорою (МІОК) Національного університету «Львівська Політехніка» від 21-22 лютого 2011 р. у Львові. Передбачається перспектива співпраці Комітету УНО з МІОК, так само, як Комітет за останні три роки співпрацює з МЦУМ-ом в Едмонтоні.

У Торонто від 14 до 15 травня 2011 р. Комітет рідного шкільництва Дирекції УНО Канади, разом з МЦУМ-ом відбув третю з черги вчительську майстерню під назвою *Ефективні навчальні матеріали і методи для раннього і нового початкового навчання української мови*, за участю прелегентів д-ра Оленки Білаш, професора, факультет середньої шкільної освіти, координатора освіти з інших мов та міжнародної освіти в університеті Альберти, д-ра Віталія Шияна, постдокторанта Методичного Центру, та 20 учителів рідних шкіл з провінцій Онтаріо і Квебек.

4-6 травня 2012 р., разом із Шкільною Радою Конґресу Українців Канади, Комітет рідного шкільництва Дирекції УНО Канади провів вчительську конференцію в місті Торонто на тему *Українське шкільництво в Канаді: бути канадійцем і залишатися українцем*. В конференції взяло участь понад 100 вчителів з різних шкіл Канади.

В Монреалі, 16-17 лютого 2013 року, Комітет Рідного шкільництва Дирекції УНО Канади, у співпраці з МЦУМ Альберта, організував чергову вчительську майстерню «Рідна школа», тема якої була *«Шляхи активізації навчального процесу. Обговорення і практичне застосування найефективніших методів заохочення учнів на уроці та шляхів покращення навчального процесу»*. Близько 50 учасників взяло участь у робочих сесіях, що охоплювали різноманітну тематику для освітян як старших класів, так і початкових.

Між конференціями відбуло три вебіари на бюджетні, адміністративні і програмові питання.

Літом 2011, 2012 і 2013 року УНО уможливило платну працю кільканадцяти студентам по організаційних філіях та при Крайовій ексекутиві, в ділянках планування та проведення літніх денних таборів з українським культурним і мовним змістом, і упорядкування організаційних архівів та бібліотек. Ці робочі місця для студентів в більшості фінансують державні субвенції отримані філіями УНО при допомозі КЕ УНО і Фондації УНО.

Зовнішня Діяльність

За останніх п'ять років, УНО посилало свій політичний вклад в громадське життя, як в Канаді, так і в Україні. Крім створення посади директора зовнішніх справ при крайовій дирекції УНО в 2007 році, щоб зміцнити наш організаційний потенціал в цій сфері, в 2010 році створено ще й посаду директора канадських справ, та відновлено в столиці Канади Філію УНО Оттава-Ґатіно.

Причина цих змін не є для того, щоб конкурувати чи підривати авторитет Централі Конґресу Українців Канади або Світового Конґресу, які є нашими речниками у стосунках з канадським урядом і Україною, але щоб укріпити працю цих надбудов.

Від останнього Світового Конґресу, УНО також посилало взаємні контакти зі своїми братніми організаціями в США, Об'єднаному Королівстві, Франції, Німеччині, Бразилії та Аргентині, які входять у надбудову ІСНО. Більша частина цих організацій була заснована в 20-их і 30-их роках минулого століття, як запілля визвольної боротьби в Україні. До речі, УНО, разом з Організацією Державного Відродження України, ОДВУ (США), відбуло спільну провідницьку конференцію на оселі ОДВУ ім. О. Ольжича в Ліґайтон, Пенсильванії в березні 2013 р.

Через УНО і його співпрацю з Філією УНО Вінніпег, та зокрема членкинею Іркою Балан, куратором Виставки Канадської Фундації ім. Т. Шевченка про Балетмейстра Василя Авраменка, договорено з культурно-освітньою референтурою ОДВУ та Фондацією про використання виставки в літніх програмах ОДВУ для молоді та про дослідження активності В. Авраменка в США.

Визнаючи, що еміграція з України не є тимчасовим явищем, ми віримо в обмін праці з іншими українськими громадами по всьому світу, щоб розвивати добрих громадян в країнах нового перебування, підтримувати національно свідомих і розсудливих членів громади, а також сильні установи, зберігаючи при цьому дальший і здоровий зв'язок з Україною.

Дальше зміцнення відносин з Україною є не менш важливим. УНО Канади підтримує позитивний демократичний розвиток України. Філії і відділи продовжують надавати допомогу Україні, як фінансову (на президентські та парламентські вибори в Україні, де члени нашої організації були задіяні як спостерігачі), і гуманітарну – на допомогу сиротинцям та будинкам для немовлят.

Діяльність відносно подій в Україні та Акція на підтримку СКУ

У своїх різних публічних заявах/закликах УНО солідаризувало з позиціями СКУ і Конґресу Українців Канади відносно опротестування вибіркового правосуддя над провідниками опозиції в Україні, підірвання демократичних прав громадян України, як і грубі порушеннями правильника Верховної Ради щодо прийняття антиконституційного закону про українську мову.

У грудні 2011 року, Дирекція (Крайова Ексекутива) УНО Канади та Філії УНО Торонто, Торонто-Захід і Судбурі (Онтаріо) влаштували вечір з Президентом СКУ адв. Євгеном Чолієм, за ініціативою Української Кредитової Спілки (заснована Філією УНО Торонто в 1944 р.), де було зібрано для праці СКУ поперх 25 тисяч канадських доларів.

У місяці березні 2012 р., спільно з Фондацією О. Ольжича в Канаді, зорганізовано по східній і західній Канаді серію доповідей в.о. Голови ОУН і Фондації ім О. Ольжича в Україні, Миколи Яковини, на тему "Перспективи на Вихід України з Кризи".

Літом 2012 р. як частина своєї харитативної праці і допомоги Україні Крайова Управа ОУК влаштувала шеститижневу відпочинково-лікувальну програму в Канаді для десятих сиріт з східної України. Це ще один приклад, крім участі в вищезгаданій конференції МІОК, як УНО поглиблює свою культурно-освітню та благодійну співпрацю з Україною та надання матеріальної допомоги.

Діяльність відносно Оттави

Крім вищезгаданого, по цій лінії УНО бере активну участь в імпрезах всеканадського характеру, які відбуваються в Оттаві, в зустрічах Централі КУК з міністрами та державними відомствами, та в її делегаціях, як наприклад участь нашого президента в офіційному візиті Прем'єр-міністра Канади Стівена Гарпера в Україні в жовтні 2010 року.

Філії УНО Монреаль і Оттава-Ґатіно стали спонсорами нового пам'ятника Т. Г. Шевченку в канадській столиці, якого було відслонено 26 червня 2011 р.

Представники УНО взяли численну участь у заходах Конґресу Українців Канади для лобіювання федерального уряду Канади під час паралельних подій – відзначення 120 років поселення українців в Канаді, в столиці Оттаві в жовтні 2011 р., і міжнародної конференції Канадської Української Фундації під назвою "Україна на перехресті" в березні 2012 р.

У квітні 2012 р., Президент УНО Канади Тарас Підзамецький взяв участь у делегації Канадського Федерального Міністра Міжнародного Розвитку Беверлі Ода в Україну, де було обговорено перспективи для економічної допомоги з сторони Канади для України, а також сучасну політичну ситуацію в Україні.

Українське Національне Об'єднання Канади як промотор ідеї СКУ ще до його заснування та співзасновник СКУ, щиро сердечно вітає Світовий Конґрес Українців з нагоди його 45-ліття, учасників 10-го Світового Конґресу Українців та заявляє про свою дальшу сильну підтримку праці СКУ.

За Дирекцію УНО Канади,

Славко Борис
Секретар